

ADVAITA EN WETENSCHAP (6) Schrödingers kat

Zowel het relaas van Clown Suzanne, als de literatuur van de Advaita vermelden een verschijnsel dat ook in de kwantumfysica een veronderstelling kent, namelijk iets dat tegelijkertijd dood en levend is!

(Zie DE CLOWN (10) dood, leve de clown)

De kwantumfysica kent een gedachte-experiment dat bekend staat als “Schrödingers kat”.

Deze gedachte berust op het gegeven dat er een onzekerheid is omtrent plaats en snelheid van een deeltje en dat deze onzekerheid niet alleen bestaat op het micro niveau (subatomair) maar ook op macro niveau (samengestelde delen, dus een kat bijvoorbeeld).

Behoudens dit onzekerheidsprincipe is er ook een dualiteitsbeginsel, dat wil zeggen dat deeltje en golfje gelijktijdig aanwezig zijn, mogelijk zelfs niet bestaan totdat er een waarneming is, dus van een bewust wezen. Deze ideeën zijn niet algemeen aanvaard binnen de kwantumfysica en – mechanica.

Kan men nog aanvaarden dat een gevoelservaring van Suzanne overeenstemt met een filosofisch begrip uit de Advaita, dan ligt het moeilijker deze overeenstemming te zien met de fysieke wereld, zelfs als deze zich op subatomair niveau zich situeert.

Een verbindend element zou kunnen vormen de idee dat er alleen Bewustzijn bestaat en dat het alle vormen aanneemt.

Hoe zou anders verklaart kunnen worden dat alle cellen in het menselijk lichaam (in om het even welk lichaam) binnen een (zeer) relatief korte tijdsperiode vervangen zijn en de noodzakelijke informatie om te functioneren bezitten. Een continu proces dat onafhankelijk van enig willen werkzaam is. Ieder kleinst mogelijke deel van tijd speelt zich dit proces af en ook hiervan zou gezegd kunnen worden : wij zijn dood noch levend.

In dat éne meest ondeelbare moment is er worden noch verworden, zijn worden en verworden één; dood noch leven.

Op dat enig ondeelbare moment is er alleen een Zijn, een onnoembaar begrip. Indien dit ondeelbare moment uitgebreid wordt in een eindeloze reeks van momenten – het relatieve begrip tijd – is het lichaam een doorlopend Zijn. Zelfs indien het ontbindt en verwordt tot de elementen water, aarde, lucht, warmte en ether, bestaan deze elementen uit moleculen en atomen, waarvan de kwantumfysica aangetoond heeft dat deze bestaan uit deeltjes die elkaar continu scheppen en vernietigen; hiervan kan dan eveneens gesproken worden van een doorlopend Zijn.

En of deze deeltjes een vastheid bezitten is nog zeer de vraag, daar steeds verder onderzoek naar hét vaste bestanddeel alleen maar een niet bestaan daarvan heeft aangetoond. Het begrip leegte (sunyata) uit het Boeddhisme is zeer nabij; leegte die toch niet leeg is, integendeel, een volheid bezit van een niet bepaalbare energie.